

Column van Sylwin Cornielje, afgestudeerd aan de Universiteit voor Humanistiek
uitgesproken tijdens Opening Academisch Jaar 2019

Beste dames en heren, oud-medestudenten, wetenschappelijk en ondersteunend personeel, alumni
en andere vrienden van de Universiteit voor Humanistiek,

Met idealen leven

Vandaag, aan het begin van een nieuw academisch jaar, kijken we vooruit, maar mogen we ook terugblikken. Onder leiding van professor Gerty Lensvelt-Mulders groeide de UvH verder op als een van de jongste universiteiten van Nederland. Zeven jaren van haar rectoraat stonden in het teken van een avontuurlijk zoeken naar en vinden van een humanistiek-waardige plek in de wereld. Zeven jaren bezegeld door prachtige resultaten van de onderwijsvisiteatie nog maar kort geleden. Vanuit mijn post-studentenperspectief kan het aangaan van dat avontuur worden samengevat met één woord: levenslustig.

Één jaar voordat Gerty aantrad als rector begon ik mijn studie humanistiek. Ik was bijna twintig en had een turbulente middelbare schooltijd inclusief propedeuse in de filosofie op zak. Luid en duidelijk woei een innerlijke stem door de storm van mijn adolescentie. Zij gebod mij 'elders opnieuw te beginnen', wat minder in de boeken, 'iets met mensen'...

Tijdens mijn acht jaren aan de UvH groeide ik op van wereldvreemdheid tot cultuurgekkie, een mensenmens. "Je keek een beetje schuw in de collegebanken", vertelde een voormalig docent, een mij inmiddels dierbaar geworden vriendin. Professor Joep Dohmen – wat ben ik hem dankbaar dat ik bij hem nog wijsgerige ethiek mocht volgen – zei mij dat hij zenuwachtig werd van mijn blik als ik op de late maandagmiddag bij hem vooraan zat. "Eerst bouwen, daarna maar afbreken!" riep professor Dohmen mij nog eens toe. Maar ik werd ook teruggefloten door docenten en mede-studenten. Dat had ik nodig, want ik was kritisch, streng maar ook wat bot in mijn reactie op hun en mijn eigen werk.

De UvH biedt voor haar studenten een plek om op te groeien, ouder en wijzer te worden. Veel meer dan de andere universiteit waaraan ik heb gestudeerd. In de eerste jaren zag ik nauwelijks dat de UvH zelf ook volop in beweging was, groeide, en ouder werd, en prachtige prestaties leverde.

Ouder worden, jezelf ontplooiën, floreren gebeurt ook onder donderwolken. Tijdens mijn beginjaren hier verkeerde de UvH in zwaar weer. Zoals ik later in de Universiteitsraad begreep, had Gerty de opdracht gekregen om stevige veranderingen binnen de UvH te realiseren. Het humanistiek-mastertraject moest opnieuw vorm krijgen. Een nieuwe onderwijsvisie moest worden ontwikkeld, het moest internationaler, bewustere stappen naar buiten, naar de grote wereld, een duidelijkere plaats van geestelijke verzorging in dat alles. Vele kantine-dialogen met studenten en medewerkers werden daarover gevoerd.

Gerty heeft de UvH met haar team daadkrachtig aangestuurd. Vanuit mijn destijdse bachelor-student-perspectief gesteld, was er wel reuring, waren er verschillen van mening, maar bleef het intussen relatief kalm in de wandelgangen. Nu, jaren later, begrijp ik hoe ontzettend knap dat geweest is.

Er is één kwestie die ik eventjes uit dit proces wil lichten en wel om twee redenen. De eerste is dat Gerty mij heeft verteld dat deze behoort tot een van haar belangrijke inzichten uit de praktijk van het besturen van onze universiteit. De tweede reden is dat dit inzicht ook een groot cadeau van de UvH aan mij is geweest en dat ik tegelijkertijd daarin hoop vestig voor de toekomst van de UvH.

Wat is deze kwestie? Zij komt hierop neer: de positie – van waaruit je de universiteit benadert, bestuurt en tracht te veranderen is een andere dan die van de andere betrokken partijen in de organisatie. Die kunnen je handelen anders waarnemen en beoordelen dan je zelf doet omdat zij in een andere positie zitten of andere opvattingen hebben. Mogelijkerwijs creëert dat een kloof tussen jou in jouw positie en de anderen in hun posities. Het erkennen en *doorleven* van deze kloof met die anderen leidt tot beter besturen. Gerty's inzicht is volgens mij echt zo'n geval waarvoor we leerden in het vak Humanisering 3, maar dan voor gevorderden.

De relevantie van dit bestuurskundige inzicht laat zich wat mij betreft ook vertalen naar de humanistiek anno 2019. Humanistici – winnaars van de globalisering – waarderen aan de ene kant de unieke sociaal-culturele positie van ieder subject ongeacht zijn/haar afkomst, gender enzovoort. Aan de andere kant gebiedt de humanistiek dit – in Joachim Duyndam's bewoording : 'positief unieke' – individu zijn/haar leven als zinvol te ervaren en zich daartoe zoveel mogelijk te ontplooien. Maar filosofen en sociologen 'van buiten' tonen dat de huidige maatschappelijke werkelijkheid veelzijdiger is dan een streven naar zelfontplooiing en zin. Misschien gaat een zinvol leven voor iedereen wel moeilijker samen met een menswaardige samenleving dan we denken, of zouden willen. Met heel mijn hart wens ik de wetenschap van de humanistiek de positie toe om te kunnen blijven onderscheiden tussen een ideaal leven en een geleefd leven. Om buiten te spelen, de straat over te steken, en niet enkel in de geurige achtertuin te converseren onder het genot van een goed glas rode wijn.

Op maandag 15 januari 2018 bracht Gerty vanuit *Sunshine-state* Florida alle studenten een online zonnegroet: na *blue Monday* komt altijd *sunny Tuesday*. Ik schreef toen aan mijn masterthesis en zal de vele ontroerde koppies in de mediatheek niet meer vergeten. In plaats van een confrontatie met harde deadlines – idealen van bovenaf – zorgden mijn begeleiders en de top van de UvH voor een ontmoeting in de ondermaanse ruimte van "hoe het leven loopt" – mijn geleefde leven. Gerty, ik wil je bedanken, dat deze ontmoeting hier plaats kon vinden. Dankjewel dat jij met jouw leiding over de Universiteit voor Humanistiek mij en vele studenten de kans hebt geboden om met idealen te leren leven binnen, nu toch ook maar buiten onze universiteit.